

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Vår dato
28012011

Vår referanse
201000400/3-540

Vår saksbehandler
Elling Lorentsen, tlf. 73 54 58 71

Deres referanse
09/01702-5

FORSLAG TIL UTREDNINGSOMRÅDER FOR HAVVIND - høringsuttalelse

Norges Fiskarlag har i arbeidsutvalgsmøte 28. januar 2011 behandlet rapporten ”forslag til utredningsområder for havvind”, og har fattet følgende vedtak:

1. ”Olje- og Energidepartementet har på høring en rapport som skal danne grunnlag for videre utredning av aktuelle områder for havvind, jfr. høringsbrev av 24.11.2010 fra OED.

Rapporten som nå er på høring, foreslår at det skal gjennomføres en ”strategisk” konsekvensutredning. I denne forbindelse heter det at

”denne rapporten foreslår områder som kan være egnet for etablering av havbasert vindkraft, og som bør vurderes nærmere i en strategisk konsekvensutredning. ... Elleve av områdene egner seg for bunnfaste installasjoner og fire områder egner seg for flytende installasjoner.”

Videre heter det at

”en vurdering av hvilke områder som egner seg for etablering av havbasert vindkraft må ta hensyn til flere forhold, både tekniske forhold og miljø- og arealbruksinteresser.”

2. Rapporten som nå er på høring utpeker 15 områder som egnet for etablering av offshore vindmølle med dagens teknologi. For de fleste av de områdene som er valgt for videre utredning, er det påkrevd investering i linjenett på land. Dette til tross, foreslås disse områdene utredet videre ut fra at de har en dybde og innplassering i forhold til eksisterende kraftsystem, noe som har vært utslagsgivende for å foreslå disse for en videre utredning.

Gjennom høringsprosessen ønsker Departementet innspill om forbedring av kunnskapsbehov, hva bør prioriteres i en strategisk konsekvensutredning og hvilke områder bør eventuelt prioriteres.

3. Norges Fiskarlag viser til at det i lengre tid vært debatt om offshore vindmøller og plassering av disse. Så tidlig som i 2007 ble det fra offisielt hold uttalt at disse burde

plasseres til havs. Begrunnelsen for dette var at de ikke ville være til sjenanse eller hinder for ”noen”.

4. Ved framleggelse av ”*Helhetlig forvaltningsplan for Norskehavet i 2009*” ble det fra olje- og energiministeren uttalt at området utenfor Møre hadde et enormt potensial for alternativ energiproduksjon.

5. Norges Fiskarlag har i tidligere landsstyrevedtak slått fast at:

”dersom det er vind- eller bølgekraftverk som planlegges, blir det en stor utfordring for myndighetene å få på plass et regelverk som sikrer at fiskeriene ikke må avgi ytterligere areal. Det er viktig at myndighetene nå følger opp de lovnader som er gitt om forbedringer i forhold mellom fiskeri og seismikk, og at dette også inkluderer alternative energiformer.”

6. Norges Fiskarlag har gjentatte ganger krevd at offshore vindmøller ikke etableres før det finnes teknologi som muliggjør etablering uten at det oppstår konflikt med fiskeriene. I landsmøtesak 6/09 heter det blant annet at

”det er Landsmøtets oppfatning at vindmøller i første rekke må anlegges på land”

Gjennom Helhetlig forvaltningsplan for Norskehavet, har Regjeringen uttalt at det skal utarbeides konsekvensutredninger for konkrete områder som kan være aktuelle i forbindelse med offshore energiutbygging. En dialog med de forskjellige interessene vil være viktig for å sikre at fiskernes interesser blir ivaretatt.

Landsmøtet krever at det ikke gis flere tillatelser til vindkraftanlegg til havs, før konsekvenser for bl.a. fiskebestander, fiskere og andre brukere av havet er tilfredsstillende utredet.

Landsmøtet gjentar organisasjonens krav om at det må utarbeides en nasjonal plan for etablering av vindmølleparker til havs..”

7. I forkant av utarbeidelsen av ny havenergilov, lovte daværende olje- og energiminister Åslaug Haga i et møte 13. februar 2008 med fiskerinæringen at næringen skulle få være med å legge premisser for det juridiske og operasjonelle rammeverket som skulle etableres.

Norges Fiskarlag må bare konstatere at den lovnaden ikke ble fulgt opp. Den viktigste brukeren av områdene og den næringen som desidert blir mest berørt, har ikke vært invitert med når premissene skulle etableres for det rammeverk som nå er i ferd med å bli etablert.

8. Med hensyn til ny havenergilov, har Norges Fiskarlag tidligere krevd at denne burde vært trukket tilbake. Det er flere forhold i den vedtatte loven som ikke ivaretar fiskernes bruk av et område hvor det planlegges for framtidige offshore vindparker. Arbeidet med en slik lov burde vært utført av et bredere utvalg med spesialkompetanse innen relevante fagområder.
9. Både prosessen som var forut for utarbeidelse av ny havenergilov, og nå kartleggingen av aktuelle utbyggingsområder for offshore vindparker langs norskekysten, er nesten

identisk. Her har en direktoratsgruppe stått for arbeidet uten at næringen som vil bli hardest rammet tas med. Riktignok har Fiskeridirektoratet bidratt i forhold til ivaretagelse av fiskerinæringens interesser, men den lokale kunnskapen er ikke alltid like enkel å frambringe. Fiskerinæringen har hatt anledning til å gi noen få generelle innspill, i hovedsak av opplysende karakter om fiskeriutøvelse og konsekvensene ved eventuell etablering.

10. Norges Fiskarlags klare oppfatning har vært og er at dette ikke er tilstrekkelig. Fiskerinæringen burde vært med i prosessen når *premissene eller mandatet* for arbeidet skulle legges, noe både tidligere og nåværende olje- og energiminister har understreket skulle skje. En større forståelse av hvordan norske fartøy fisker før mandatet ble utarbeidet kunne ført til at en hadde fått belyst viktige problemstillinger som burde vært avklart, *før* områder utpekes som mulige utbyggingsområder.
11. Norges Fiskarlag registrer at det er nå foreslått flere områder for offshore vindparker langs hele norskekysten. De aller fleste områdene vil i sin helhet komme i konflikt med fiskerinæringen. Dette medfører at tilgjengelig areal for fiskerinæringen blir ytterligere redusert. Utgangspunktet for utredningen tar ikke hensyn til fiskerinæringen, og det legges utelukkende vekt på dagens teknologi for etablering av offshore vindmølleparker. De foreslåtte forankringene for bunnsfaste installasjoner og forbindelse internt og til land vil ikke føre til en reduksjon i konfliktpotensialet.

Når det ikke gis forventninger om hva som kan forventes av teknologiske forbedringer, er det vanskelig å foreslå konfliktreducerende tiltak, uten å avvise alle områder fra en videre strategisk konsekvensutredning.

12. Norges Fiskarlag beklager at myndighetene ikke tar innover seg at det beste resultatet kunne vært oppnådd om det hadde vært startet en dialog med fiskerinæringen både i forhold til lovverk, men og hva som burde vektlegges ved valg av områder. Det er viktig å understreke at Fiskarlaget ikke er prinsipielt motstander av en utbygging av vindkraft, men for at næringen skal gi aksept for dette, forutsettes det at vindkraft - installasjonene legges til områder med liten eller ingen konflikter for utøvelsen av fiskeriene.
13. En viktig forutsetning for å avklare arealkonflikt vil være å registrere hvilke aktiviteter som foregår gjennom året. I den foreliggende rapporten har en visualisert fiskeflåten bruk av områdene. Denne er – som det også er omtalt i rapporten – svært mangelfull når en skal se på aktivitet nært kysten. Dette skyldes at det er et fåtall fiskefartøy som har vært registrert gjennom sporing. I tillegg er det restriksjoner for mange av fartøyene som er sporet, med hensyn til hvor de kan drive fiske (avstand fra kysten), slik at aktivitetsbeskrivelsen i denne sammenheng er nesten ubrukelig.
14. Nedenfor følger noen korte kommentarer til de enkelte områder som er foreslått for videre utredning.

Sandskallen – Sørøya nord

Feltet ligger lengst til havs av de tre nordlige feltene.

Her foregår det fiskeriaktivitet der alle typer redskaper er representert (trål, garn, line, snurrevad og not).

Området som er avsatt dekker store deler av fangstfelt 0412 og i 2010 ble det landet vel 4900 tonn fisk til en førstehandsverdi på ca 34 millioner fra dette området.

Vannøya nordøst

Feltet dekker et område som benyttes av redskapene garn og line, og det fiskes torsk, hyse, breiflabb, kveite og rognkjeks i eller like ved dette området. Fisket foregår gjennom hele året.

Etablering av en vindpark som vist i rapporten, vil medføre store konsekvenser med hensyn til navigasjon og ankomst til både fiskefelt og havner, og det kan forventes sikkerhetsmessige utfordringer ved innseiling til eksempelvis Burøysund.

Auvær.

Dette området benyttes hele året av flåten, og det fiskes med garn, line og snurrevad i området.

Det er stor sannsynlighet at en vindpark som skissert, vil berøre seilingsledene ved Lyngøy og Rognholmen, noe som kan føre til at fartøyene må gå omveier.

Auvær er et lokalt gytefelt for flere fiskeslag, og både dette og Vannøya nordøst ligger nært inntil landskapsvernområder og naturreservater med store sjøfuglkolonier.

Nordmela

Området har stor biologisk produksjon og er verdifullt.

I området blir det drevet et betydelig tradisjonelt fiske hele året med garn, line, snurrevad, not mm. Områdene har viktige fiskefelt og det fiskes torsk, sild, hyse, sei, uer, kveite mm

Gimsøy Nord.

Her drives et betydelig kystnært fiske hele året etter rognkjeks, breiflabb, torsk mm. Det benyttes både faststående redskap (garn og line) og andre redskap (juksa, snurrevad). Foruten lokal flåte benyttes området av fartøy fra Vestvågøy, Hadsel, Bø, Røst og Vågan.

Det planlagte området vil i tillegg kunne føre til at seilingsleden mellom Gimsøystraumen og Sundklakkstrømmen blir stengt. Et alternativt fartøyene da får, er å gå gjennom Nappstraumen, en tur som kan ta flere timer ekstra.

Træna Vest.

Det foreslåtte området dekker de lokale fiskefeltene hvor det blant annet foregår viktige sesongfiskeri. Vinterfisket etter torsk er ett av disse. I tillegg vil det berøre områder for norsk vårgytende sild.

Trænaffjorden – Selvær

Det drives tradisjonelt fiske hele året her. Det brukes garn, line, jukse, ruser, samt gangvad og teiner på de grunne områdene.

Nordre Selvær.

Her foregår det et fiske hele året med juksa, line og garn fra nord-øst av Selvær til vest av Selvær rundt kanten. På nord og vestsiden drives det med juksa, line, teine og gangvad.

Nordøyen

Dette området benyttes (i tillegg til mange andre områder sørover) av sild som gyter. Det foregår et viktig vinterfiske etter torsk i området med garn, line, snurrevad og juksa. I tillegg benyttes området ved fiske etter sei med samme redskaper. Området er også viktig i garnfisket etter lyr og lysing.

Frøyabanken.

Området inngår i gyteområdene for sild. Samtidig er området viktig for garnfiske etter sild, sei og breiflabb. Dette er fiskeri som foregår gjennom store deler av året av lokal flåte.

Frøygrunnen og Olderveggen

Begge områder er viktige fiskeplasser for kystnær fiskeflåte.

Stadthavet.

Området er et viktig område for pelagisk fiskeri etter sild og makrell. I tillegg benyttes hele eggakanten av banklinefartøy.

Utsira nord

Viktig område for reke- og krepsetrål-fisket i tillegg til linefiske. Reke- og krepsetrål foregår året rundt. Redusert konflikt kan kanskje oppnås om det flyttes noe lengre nord.

Sørlig Nordsjø I og II.

Disse områdene ligger i eller like ved kjente tobisfelt. Det benyttes større fartøy (sporet) som fisker med trål. Selv om det kan se ut til at områdene er lagt slik at de skal komme minst mulig i veien for tobisfisket, er de så nær at etablering vil komme i konflikt med tobisfisket.

DEL II

Kunnskapsbehov.

15. Norges Fiskarlag mener at før det settes i gang strategisk konsekvensutredning for noen av de foreslåtte områdene, bør det gjennomføres en mulighetsstudie for alternativ "forankring", og som kan åpne for bruk av områder som er lite benyttet av fiskerinæringen.
16. Lønnsomheten ved utbygging av offshore vindparker vs. vindparker på land for å utfylle forskjell mellom produksjon og forbruk må utredes. En lønnsomhetsvurdering vil gi et beslutningsgrunnlag for å si hvilke områder som bør vurderes utredet og eventuelt utbygd, og hvilken infrastruktur (og kostnader) dette medfører.
17. Fiskeriaktiviteten må kartlegges. Avhengig av hvordan dette skal gjennomføres, er det viktig å benytte bevegelsesmønsteret for flåten over tid for å vurdere konsekvensene.

Det er ikke riktig å basere denne kartleggingen basert bare på sporingsdata / AIS-

informasjon, da en betydelig del av fiskeflåten ikke er omfattet av sporingsplikt.

18. Konsekvenser for biologiske ressurser må avklares. Mange av vindmølleparkene er planlagt i områder som er eller kan være gytefelt for viktige arter (torsk, sild og tobis), og det må avklares før områder legges ut om dette har konsekvenser.

De fleste områder som er foreslått så langt, har helt andre dyp og strømningsforhold enn eksempelvis i Danmark.

19. Når det i rapporten som nå er på høring vises til at det i de aller fleste områder må forsterkning til på overføringsnettet, vil det være interessant å ha en oversikt over hvor dette kan gjennomføres. I tillegg er det av interesse for en helhetlig vurdering å få en total oversikt hvor mye som forventes hentet ut av energi gjennom de foreslåtte parker. En gjennomgående trend i rapporten viser at det er forventet at det vil være drift i ca 35 % - 55 % av året. Dette må vurderes i forhold til å beslaglegge et område fiskeriene benytter hele året.”

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Jan Birger Jørgensen

Elling Lorentsen

Kopi til: Landsstyrets medlemmer
Medlemslaga
Fiskeri- og kystdepartementet
Fiskeridirektoratet

Vedlegg: 0